

3- Bir yanlış çözümlemesi araştırması: Yabancı öğrenciler neyi yanlış yazıyor?¹

Nurettin KARTALLIOĞLU²

Ersoy TOPUZKANAMIŞ³

APA: Kartallioğlu, N.; Topuzkanamış, E. (2021). Bir yanlış çözümlemesi araştırması: yabancı öğrenciler neyi yanlış yazıyor?. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (25), 38-55. DOI: 10.29000/rumelide.1032364.

Öz

Yabancı dil öğretiminde önemli bir yeri olan yanlış çözümlemesine uygun olarak yürütülen bu çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi lisans düzeyindeki yabancı öğrencilerden 41'i ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden edinilen yazılı metinlerdeki yanlışlar derlendikten sonra alanyazında bu alana odaklanan çalışmaların eksikliği düşünülerek yazım ve noktalama konusunda alt kategorilere ayrılıp sayılmıştır. Kategoriler öğrencilerin yanlışlarına göre büyük harf, kelime veya ekin yanlış yazımı, eksik veya fazla harf yazma, bitişik veya ayrı yazma ve noktalama işareti eksikliği veya yanlışlığı olarak belirlenmiştir. Yanlışlar, nedenlerine göre aşırı kurallaştırma, istisnaları bilmeme, yanlış kavram geliştirme olarak ayrılabilirse de genel olarak klavyede hızlı yazmanın getirdiği dikkatsizlik ve özensizliğin etkisinin büyük olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, yanlış çözümlemesi, yazım, noktalama

A research on error analysis: What foreign learners write wrong?

Abstract

This study, which was carried out in accordance with the analysis of errors, which has an important place in foreign language teaching, was carried out with 41 foreign students at Bolu Abant İzzet Baysal University. The mistakes in the written texts obtained from the students were compiled and counted by dividing them into sub-categories on spelling and punctuation, considering the lack of studies focusing on this field in the literature. According to the mistakes of the students, the categories appeared as capital letters, misspellings of words or suffixes, writing missing or extra letters, writing adjacent or separate, and lack of punctuation or inaccuracy. Although mistakes can be divided into excessive rules, not knowing the exceptions, and wrong concept development, it can easily be said that the effect of carelessness and carelessness brought by fast typing on the keyboard is great.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, error analyses, spelling, punctuation

¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulunun 2020/325 sayılı yazısı ile araştırma için gerekli olan etik kurul izni alınmıştır.

² Öğr. Gör. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Türk Dili Bölümü (Bolu, Türkiye), nurettinkartallioğlu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3464-8716 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 06.10.2021-kabul tarihi: 20.11.2021; DOI: 10.29000/rumelide.1032364]

³ Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD (Balıkesir, Türkiye), ersoytopuzkanamis@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0997-6013

Giriş

Duygu ve düşüncelerin ana dilinde aktarılması zor olduğu gibi yabancı dilde ve bazen farklı bir alfabeyle aktarılması da kolay olmayan bir durumdur. Bu nedenle yazma becerisi öğrencilerin çok zorlandıkları beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim ana dilinde yazarken bile öğrencilerin çeşitli hatalar yaptığı göz önünde bulundurulduğunda yabancı dilde öğrencilerin yazma hatalarının olması doğaldır. Çünkü yazmada hem fiziksel hem zihinsel öğelerin işletilmesiyle oluşturulması gereken kelime, cümle ve paragraf düzeyinde yapıların yanı sıra, başlı başına bütünlüklü bir metin oluşturma zorunluluğu bu becerinin kişiyi uğraştıran temel özelliklerindedir.

Yabancı dil öğrenenlerin küçük yazma hataları, anlatılmak isteneni belki çok fazla etkileyebilir. Fakat önemli hatalar, mesajın tam olarak anlaşılmasına veya yanlış anlaşılmasına sebep olur. Ayrıca bazen, hatalar kişinin bilgisiz, özensiz ve dikkatsiz olarak algılanmasına da yol açabilir. Bu bakımdan hataların belirlenerek giderilmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç doğmuştur.

Bu çalışmalarda da ana dili, hedef dilde yapılan hataların önemli bir kaynağı olarak ortaya çıktığı için genellikle hata analizi çalışmaları da hedef dil ile ana dilini mukayese edip sonuçlara ulaşmak amacıyla yapılan (Corder, 1967) karşılaştırmalı dilbilim mantığıyla yürütülmüştür. Yapılan karşılaştırmalar neticesinde ortaya çıkan bulgular yabancı dil öğretimine büyük katkılar sağlamaktadır. Öğrencinin ana dili ile öğreneceği yabancı dil arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, öğrenme sırasında karşılaşacağı olumlu veya olumsuz durumlar hakkında bilgi verir (Dede, 1983: 123). Doğaldır ki yabancı dil eğitimi sırasında, ana dili ile yabancı dil düzenleri bazı noktalarda benzerlik gösterip bazı yönlerde farklılaşacak (Ergenç, 1983: 196), benzerlik gösteren noktalar öğrenmeyi kolaylaştırırken farklılık gösteren noktalar ise öğrenmeyi zorlaştıracaktır. Fakat bu noktadan hareketle yabancı dil öğrencisinin yaptığı bütün hataların ana dili kaynaklı olduğu sonucunu çıkarmak doğru olmadığı gibi yapılan yanlışların büyük bir çoğunluğu ana dili ile ilişkilendirilememektedir (Çerçi, Derman ve Bardakçı, 2016). Çünkü öğrenci, dili kavramada ilerledikçe hedef dilin kurallarını genelleme veya kendince yorumlama eğilimine kapılarak yanlış yapmaktadır. Bu noktada önemi artan hata çözümlemesi; hataların çeşidi, sıklığı ve nedenleri hakkında çıkarım yapabilmek için bize veri sunmaktadır (Dede, 1983). Bu veriler eliyle öğrencilerin hatalarının öngörülerek ortadan kaldırılmasına yönelik çeşitli önlemlerin alınması mümkün olur. Hatalar, öğrencinin gelişiminin takip edilerek nerede hata yaptığını veya hangi konularda eksiği olduğunu göstermesi yönüyle de çok önemlidir ki bu yarar aynı zamanda öğrenciye de dönüktür (Dede, 1983: 129). Ayrıca öğretmenin öğretim tarzının ne kadar etkili olduğu hakkında da bilgi verir. Öğretmene üzerinde daha çok durması gereken noktaları gösterir. Bunun yanında hatalar, müfredatta yapılabilecek değişiklikler açısından bilgi verir (Erdoğan, 2005). Hata analizi ile dil araştırmacısı öğrencinin dilin herhangi bir yapısını veya bütünü nasıl algıladığına ilişkin çıkarım yapabilir. Yanlışlar, nedenleri bakımından, genel olarak aşırı genelleme, kural kısıtlamalarını bilmeme, kuralları eksik uygulama ve yanlış kavram geliştirme şeklinde dört grup olarak ele alınmaktadır (Dede, 1983:130-131).

Türkçe öğrenen yabancıların yaptıkları yanlışları yazılı metin üzerinden değerlendiren araştırmalara bakıldığında ana dili-hedef dil karşılaştırması yapan (Adalar Subaşı, 2010), genel olarak dil bilgisi yanlışlarını değerlendiren (Boylu, 2014; Dizeli ve Sonkaya, 2021; Yağmur Şahin, 2013), hataları örnekleyip nedenlerini tartışan (İnan, 2014), söz dizimine odaklanan (Bayazıt, 2019), ses bilgisine odaklanan (Kırbaş, 2019), hâl eklerine odaklanan (Güler ve Eyüp, 2016) çalışmaların dışında çoğunlukla dil bilgisi ve yazım yanlışlarının birlikte ve sayı veya oran verilerek raporlaştırıldığı dikkat çekmektedir. Örneğin Bölükbaş (2011), İstanbul Üniversitesindeki 20 öğrenciyle yürüttüğü çalışmasında belirlediği

372 yanlısın %16,39'unun dil bilgisi, %13,17'sinin sözdizimi, %15,59'unun sözcük seçimi ve %54,58'inin yazım ve noktalama yanlışları olduğunu belirtmiştir. Büyükkiz ve Hasırcı (2013) tarafından Gaziantep Üniversitesinden 42 öğrenciyle yapılan çalışmaya göre, yanlışlardan %31'i dil bilgisi, %9,9'u söz dizimi, %44,46'sı yazım ve noktalama ve %14,4'ü de sözcük seçiminden kaynaklanan yanlışlardır. Kartallıoğlu (2015) ise araştırmasında, Bosna Hersek Tuzla Üniversitesinde okuyan 30 öğrencinin toplam 1156 hatasından %39'unun yazım, %25'inin dil bilgisi, %19'unun sözcük seçimi ve %15'inin de söz dizimi hatası olduğunu saptamıştır. Keza Yılmaz ve Bircan'ın (2015) Gaziosmanpaşa Üniversitesindeki 22 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada da %5,7'si sözcük seçimi, %7,1'i söz dizimi, %22,9'u dil bilgisi ve %64,9'u da yazım ve noktalama kaynaklı olan yanlışlar belirlenmiştir. Çetinkaya (2015) Gaziantep Üniversitesinden 50 öğrenciyle yürüttüğü çalışmasında, yanlışların %15,73'ünün yazım, %15,43'ünün anlam, %16,91'inin söz dizimi, %51,93'ünün ise biçim alanına ait olduğunu belirlemiştir. Çerçi, Derman ve Bardakçı'nın (2016) kur düzeylerine göre ayrıntılı inceleme yaptığı çalışmasında da yazım yanlışlarının dil bilgisi hatalarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Düzce Üniversitesindeki Ruandalı 13 öğrenci üzerinde çalışan Özkan (2021) yanlışların %52'sinin yazım %42'sinin dil bilgisi ve %6'sının kelime yanlış olduğunu ifade etmektedir. Uzdu Yıldız ve Çetin (2020) Türkçe yanlış çözümlemesi araştırmaları üzerine yaptıkları meta-analiz çalışmasında alanyazında bulunan yanlışların %40'ünün yazım ve noktalama, %34'ünün dil bilgisi, %14'ünün sözcük, %12'sinin ise cümle yanlış olduğunu belirlemiştir.

Alanyazından edinilen verilerde yazım ve / veya noktalama yanlışlarının genelde diğer alanlara göre fazla olduğu dikkati çekmekle birlikte buna odaklanan çalışmaların eksikliği de fark edilmektedir. Bu bakımdan çalışmanın yazım ve noktalama yanlışlarını kategorilerine göre ayırıp sayı ve oran verme üzerine kurgulanması uygun görülmüştür.

Yöntem

Araştırmanın modeli

Çalışma nitel yaklaşıma uygun olarak durum çalışması (Kaleli Yılmaz, 2014) şeklinde kurgulanmış ve elde edilen veriler için içerik analizi tekniği (Cansoy ve Türkoğlu, 2019) kullanılmıştır. Buna göre öğrencilerin yanlışları yazım ve noktalama alanının alt alanlarına göre sınıflandırılarak incelenmiştir.

Araştırma grubu

Çalışma grubu, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde öğrenim gören yabancı öğrenciler arasından gönüllülük esasına göre oluşturulmuştur. Grubun belirlenmesinde, çalışmanın amacından ötürü amaçlı örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tercih edilmiştir (Creswell, 2017; Özkan, 2019; Patton, 2014). Aşağıdaki çizelgede öğrencilerin temel bilgileri yer almaktadır:

Öğrenci No.	Cinsiyet	Milliyet Ülke	Ana dili	Türkçeyi öğrendiği yer	Kur düzeyi	Süre (ay)
Ö1	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	12-15
Ö2	E	Suriye	Arapça	Türkiye	B2	20-24
Ö3	K	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	49+
Ö4	E	Özbekistan	Özbekçe	Türkiye	C1	25-28
Ö5	K	Afganistan	Farsça	Türkiye	C1	20-24

Ö6	E	Filistin	Arapça	Türkiye	B2	12-15
Ö7	E	Pakistan	Urduca	Türkiye	Akad.	12-15
Ö8	K	Azerbaycan	Azerbaycan Türkçesi	Türkiye dışı	C1	0-3
Ö9	E	Bangladeř	Bengalce	Türkiye	Akad.	12-15
Ö10	E	Yemen	Arapça	Türkiye	B2	8-11
Ö11	E	Suriye	Arapça	Türkiye	Akad.	49+
Ö12	E	Türkmen	Arapça	Türkiye	Akad.	49+
Ö13	E	Tacikistan	Özbekçe	Türkiye	B2	16-19
Ö14	K	Azerbaycan	Azerbaycan Türkçesi	Türkiye dışı	C1	0-3
Ö15	E	Yemen	Arapça	Türkiye	B2	25-28
Ö16	E	Afganistan	Farsça	Türkiye	C1	12-15
Ö17	E	Arap	Arapça	Türkiye	C1	8-11
Ö18	E	Filistin	Arapça	Türkiye	B2	12-15
Ö19	E	Arap	Arapça	Türkiye	Akad.	49+
Ö20	E	Azerbaycan	Azerbaycan Türkçesi	Türkiye dışı	C1	4-7
Ö21	E	Irak	Arapça	Türkiye	C1	12-15
Ö22	K	Fas	Arapça	Türkiye	C1	16-19
Ö23	K	Fas	Arapça	Türkiye	C1	16-19
Ö24	E	Mali	Fransızca	Türkiye	Akad.	12-15
Ö25	E	Kamerun	İngilizce	Türkiye	Akad.	12-15
Ö26	E	Filistin	Arapça	Türkiye	C1	12-15
Ö27	K	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	45-48
Ö28	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	12-15
Ö29	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	8-11
Ö30	E	Irak	Arapça	Türkiye	B2	37-40
Ö31	K	Afgan	Farsça	Türkiye	C1	25-28
Ö32	E	Zambiya	İngilizce	Türkiye	B2	0-3
Ö33	K	Irak	Arapça	Türkiye	C1	49+
Ö34	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	49+
Ö35	E	Moritanya	Arapça	Türkiye	B2	8-11
Ö36	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	12-15
Ö37	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	16-19
Ö38	E	Kenya	İngilizce	Türkiye	Akad.	49+
Ö39	E	Suriye	Arapça	Türkiye	C1	29-32
Ö40	E	Irak	Arapça	Türkiye	C1	25-28
Ö41	K	Irak	Arapça	Türkiye	B2	12-15

Çizelge 1. Öğrencilerin temel bilgileri

Çizelgede görüldüğü gibi katılımcıların 31'i erkek 10'u kadındır. 26'sının ana dili Arapça, 3'ünün Farsça, 3'ünün Azerbaycan Türkçesi, 3'ünün İngilizce, 2'sinin Özbek Türkçesi, 1'inin Fransızca, 1'inin Urduca,

1'inin Bengalcedir. Öğrencilerin sadece 3'ü Türkçeyi Türkiye dışında, geri kalanlar Türkiye'de öğrenmiştir. 22'si C1, 8'i akademik Türkçe, 10'u da B2 düzeyindedir. Hem kur düzeyleri hem de Türkiye'de bulunma süreleri dikkate alındığında katılımcıların böyle bir çalışmaya uygun veri sağlayabilecek yeterlilikte olduğu anlaşılmaktadır.

Verilerin toplanması

Salgın koşullarından ötürü verilerin internet üzerinden toplanmasının pratik olacağı düşüncesiyle bir sanal form oluşturulmuştur. Bu formda çalışmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verildikten sonra öğrencilerden gönüllü olup olmadıklarına ilişkin soruya olumlu yanıt vermeleri istenmiş ve sadece olumlu yanıt verenlere diğer sorular açılmıştır. İki bölümden oluşan formun kişisel bilgiler bölümünde, bir karışıklığa yol açmamak için öğrencilerin isimleri ile e-posta bilgileri de sorulmuş fakat çalışmada her bir öğrenciye Ö1, Ö2 şeklinde birer kod atanmıştır. Formda cinsiyet, uyruk, ana dili, Türkçeyi öğrendikleri yer, kur düzeyi, Türkiye'de buldukları toplam süre sorulmuş ve böylece grup tanınmaya çalışılmıştır. Formun yazma bölümü için yazma konularından oluşan bir liste oluşturularak yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan üç uzmana sunulmuş ve gelen görüşler doğrultusunda forma son şekli verilmiştir. Yazma konuları ve yanıtlayan öğrenci sayısı aşağıdaki çizelgede verilmiştir:

No.	Yazma konusu	Yanıt sayısı
1	Ülkenden Türkiye'ye nasıl geldiğini, neler yaşadığını, neler hissettiğini anlatır mısın?	25
2	Bir gününün nasıl geçtiğini anlatır mısın? Nasıl bir hayatın var, neler yapıyorsun vs.?	17
3	10 yıl öncesine gidebilecek bir mektup yazmak istesen kime, neler yazardın?	10
4	10 yıl sonrasında gidebilecek bir mektup yazmak istesen kime, neler yazardın?	14
5	Seni çok mutlu eden bir olayı / anımı anlatır mısın?	16
6	Seni mutsuz eden, üzen bir olayı / anımı anlatır mısın?	13
7	Ülkeni anlatır mısın? Nasıl bir yer, insanlar nasıl vs.?	32
8	Serbest konu... İstedğin bir konuda bir yazı yazar mısın?	13

Çizelge 2. Öğrencilere sunulan yazma konuları ve yanıtlayan sayısı

Yukarıdaki çizelgede görünen yanıtlayıcı sayısından da anlaşılacağı gibi bazı öğrenciler birden fazla konu hakkında yazı yazmışlardır. Bu yanıtların bazılarının mükerrer, bazılarının ise alıntı olduğu anlaşılabilir elenmiş ve çözümlene toplam 41 öğrencinin yanıtları üzerinden yürütülmüştür.

Verilerin çözümlenmesi

Çalışmanın çözümlenmesi aşamasında öğrencilerin yazım yanlışları araştırmacılar tarafından şu başlıklar altında sınıflandırılmıştır: cümle başında büyük harf yazılmaması, cümle içinde büyük harf yazılmaması, büyük harfin yanlış kullanımı, kelimenin yanlış yazımı, ek(ler)in yanlış yazımı, harf eksikliği, harf fazlalığı, bitişik yerine ayrı yazma, ayrı yerine bitişik yazma, kesme işareti eksikliği, kesme işareti yanlışlığı, nokta eksikliği, nokta yanlışlığı, virgül eksikliği, virgül yanlışlığı, düzeltme işareti eksikliği, düzeltme işareti yanlışlığı, iki nokta eksikliği, iki nokta yanlışlığı, tırnak işareti yanlışlığı, eğik çizgi yanlışlığı, soru işareti eksikliği. Başlıklar öğrenci hataları görüldükçe, veriye göre oluşturulmuştur. Önce bağımsız çalışan araştırmacılar, sınıflandırma işlemi tamamlandıktan sonra verileri karşılaştırarak farklılıkları gidermiştir.

Bulgular

Bu bölümde belirlenen sınıflandırma doğrultusunda erişilen bulgulara yer verilecektir.

Cümle başında büyük harf yazılmaması

Bu kategori altında genel olarak iki özellik gözlemlenmiştir: Birincisi öğrenci paragraf başında veya nokta koyduğu hâlde küçük harfle yazmaktadır. İkincisi ise arka arkaya birçok cümle yazarken cümle olabilecek ifadelerin sonuna nokta koymadığı gibi büyük harfle de yazmamaktadır. Bu cümlelerin bazılarındaki ilk kelimenin özel ad olduğu da dikkati çekmektedir. Öğrencilerin aşağıda bazı örnekleri verilen toplam 207 cümleye büyük harfle başlamadığı belirlenmiştir:

Ö10: **ingilizlerin** gidikten sonra

Ö12: **suriyeden** arabayla

Ö15: **her** yerde

Ö16: bitiriyorum. **sonra** akşam

Yanlışların nedeni olarak belirgin bir etken söylemek pek mümkün değildir. Yanı sıra yargı, cümle gibi dil bilimsel kavramların yeterince anlaşılmadığı veya genel dikkatsizliğin, özensizliğin etkili olduğu ileri sürülebilir.

Cümle içinde büyük harf yazılmaması

Cümle içinde büyük harf yazılmaması kategorisi genel olarak kişi, yer, millet, ülke, dil, coğrafi ad gibi özel adların ve kısaltmaların yazımını kapsamaktadır. Belirlenen 101 yanlıştan bazı örnekler aşağıda sunulmuştur:

Ö1: Bir sene önce **boluda** katılıyorum

Ö4: devlet dili **özbekçe**

Ö7: orada **ingilizler** devlet kurmaktaydı

Ö8: aynı zamanda tüm **avrupada** da meşhurdur

Ö12: **lübnan**den uçakla geldik

Ö13: Bolu **abant izzet baysal üniversitesinde makine mühendisliğini** kazandım

Ö14: Bakü Hazar **denizinden** gelen rüzgarlar nedeniyle

Ö18: Nasılsın **ismail**

Ö24: **türk** kültürüne ahşım

Ö37: **Tomer'de** çalışmam gerekiyor

Ö41: **allah** hiç kimseye

Büyük harfin yanlış yazılmasına ilişkin örneklerden, öğrencilerin bu şekilde yazmalarının nedeni olarak bilgi eksikliği, dikkatsizlik, özensizlik veya ana dili Arapça olanlar için büyük-küçük harf ayrımının olmaması gösterilebilir.

Büyük harfin yanlış kullanımı

Bu kategoride kural olarak küçük harfle yazılması gerektiği hâlde öğrencinin büyük harfle yazdığı kelimeler yer almaktadır. Görülen 51 yanlıştan bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

- Ö3: ilk zamanlarda **Çok** zorlandım
- Ö4: güçlü ordu Özbekistan 'a **Aittir**
- Ö8: **Plov,Dolma,Düşbere,Levengi,Şekerbura** ve **Pahlava,Şeki** helvası,**Dovğa** yemeden bu ülkeden gitmek günah olur
- Ö10: sosyal medya hakkında **Konuşacagıza**
- Ö14: Nevruz bayramı **Baharın** gelişini belirter
- Ö22: ve **RAHATSIN**
- Ö23: olsun!" **Diye** bağırdı
- Ö26: **Mart-Nisan** ayları
- Ö27: çok **Şeyler** olur
- Ö32: Ve **Tarım** ve ihracat
- Ö41: **Annem'e** çok ihtiyacım
İSKİ günlerde

Bu örneklerden hareketle öğrencilerin bu kelimelerin nasıl yazılacağına ilişkin bilgi eksikliği olduğu söylenebileceği gibi bazı kelimeleri ayrıca belirtme ihtiyacı duydukları veya bazı kelimelerin özel olduğunu düşünmelerinden ötürü büyük yazdığı da ileri sürülebilir.

Kelimenin yanlış yazımı

Bu kategoriye kelime tabanındaki yanlış yazımlar alınmıştır. 471 yanlıştan bazıları aşağıda örnek olarak verilmiştir:

- Ö3: bu kadar **yazi** ile
- Ö4: uranyum yatağına **sahip**
Bizim özbek pilavimiz **meşhürdür milladen önce 4 yüzyılden beri** yapılmakta
- Ö6: Bu değerli verdiğimiz **firsat** ile
müthiş ve **inanılmaz** bir şekilde
- Ö7: Hindistan **dinelen** bir ülke vardı
Pakistan varolduğu günden **itebaren**
Kashmir sorunudur
Her **eylat**teki yaşam **terzi ver**
Pakistan **memelketin** ana düşünce veren
Padşahi comesi Pakistan'ın ikinci en büyük camisidir
- Ö8: Dünyada bulunan 500 **min** bitki türünden
tüm avrupada da **mehşudur**
bu noktaya gelmek **üçün**
Nasıl **güclü** bir devlet
- Ö10: geldiğim **zamzn** durum zordu
bugan sosyal medya hakkında Konuşacagıza
sosyal **meyda artık** çok kolay oldu
her şey sosyal **meydada**
Sosyal meyda **ejitim** ve ticaret Kullanmaktadır

arkadaslar ve aile **arasındaki iletisimi büyük kolaylastirdi** genel olarak dünya arasındaki **iletisimi kolaylastirdi**

Ö11: Biz **insanoglu** olarak **tabıkide** bu **tur** olaylardan ders çıkarmalı

Ö12: **boş vaktında antrıman** yaparım yada ailemle **suhbet** ederim

Ö15: **yavaş yavaş para briktdım univisrty gurmeye çalıştım** ama ilk yıl kimse **kapul** etmedi ama bu yıl **50 unversity** başvur yaptım boluda

ben jeedah dodğom dunyada

tum urkular var ve çok **kultur**lar öğreñebilirsiniz

Ö20: Benim **ulkem** bir **turk mushuman ulkesidir insalari çok sicak kanli** sevecen iyi **insanlardır** ama **dusmanlarinada** aman vermezler **ulkesini için** her zaman gerekeni yapmaya **hazırlardır**

Ö22: küçük bir **jümle**

insqnu deđiştiriyor

Bunun **sayisinde**

Insan yanlış

cevao vereyim

döşüncelerim aynı

Ö33: Otobüs **benceresinden**

Ö34: çok **ta** yapabileceğımız

Ö41: **iskisi** gibi bir **ötele böldüm**

öğrtmenime dinliyorum

yapanca oldum

kabatım açtım

ağlıp buruyorum

Örneklere bakıldığında daha çok ünlülerin yanlış yazıldığı dikkati çekmektedir. Nokta farkı ile ayrılan harflerin ses değerlerinin yabancı öğrenciler için bir sorun olduğu buradan anlaşılabilir. Bunun yanında kapalı e ile i seslerinin öğrenci tarafından yeterince ayırt edilemediği yorumu da yapılabilir. Elbette bazı öğrencilerin ana dillerindeki yazım özelliklerini yansıttığı da görülmektedir. Kimi yanlış yazımların da klavye düzeninden veya Türkçeye özgü harfleri (ç, ğ, ı, ö, ş, ü, i) telefonda yazmanın zor olmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Nitekim örneğin Ö11 toplam 92, Ö20 ise toplam 158 kelimedede Türkçeye özgü harfleri kullanmamıştır.

Ek(ler)in yanlış yazımı

Bu kategori altında kelime tabanlarına gelen çekim eklerinin yazımındaki yanlışlar verilmiştir. 106 yanlıştan bazıları örnek olarak aşağıda gösterilmiştir:

Ö4: Orta Asya'nın en kalabalık **ülkesidir**

1991' de **bağımsızlığına** kavuştu

başkanlık görevini yapmakta

yapmakta Özbekistan gezilecek **yerleri**

Özbekistan'de doğduğuma gurur duyuyorum.

Ö6: en sıcak ay Temmuz ve Ağustosyur

Ülkemiz topraklarında

- Ö7: Filistin çok **gidebeleceğiniz** yerler vardır
 çabalar ortaya **sürülmeye** başlamıştır
 en büyük **nüfusune** sahiptir
 Buradaki kültürel dili **pencabca**
- Ö8: Karşısındaki insana
 kendine has **zenginliği** vardır.
 Azerbaycanda **olub**
 Ve her zaman da **duyacağım**
- Ö12: farklı insanlarla **tanışcaz** için
- Ö15: **normalda**
yaptım
 gurmeye
 maillara
 kontrol edyorum
 çok **kültürlar** öğrenebilirsin
- Ö22: üniversiteye girmek
- Ö41: çözüm lara başladım
 nasıl geçiriyorum
 uyup uyanıyorum

Eklerin yanlış yazımında, Türkçedeki ses uyumları hakkındaki bilgi eksikliği ile doğru veya yanlış telaffuzu yansıtmaya gösterilebileceği gibi bazı kelime tabanlarının yanlış yazılması da birer neden olarak sayılabilir. Bundan başka harf-ses denkliklerinin tam kavranmaması ve öğrencilerin ana dillerindeki ses veya yazım özelliklerinin de yazım yanlışlarına yol açtığı anlaşılmaktadır.

Harf eksikliği

Bu kategoride kelime taban veya eklerinde yazılmayan harflerden kaynaklanan yazım yanlışları sıralanmıştır. 105 yanlıştan bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

- Ö2: üniversiteleri **baya** büyük
- Ö3: daha sonra **burda** yaşamaya alıştım
 Yeni **kütürün** içine girmiş oldum
- Ö6: Para **birimiz** Ürdün Dinarı
- Ö7: İngilizlerin **gidikten** sonra hindular ile beraber yaşamak mümkün **olmayaktır**
- Ö8: Azerbaycan halkı hep **gülerüzdür**.
 çok güzel olan gezmek için **muhtşem** yerler var.
Malesef ki ismini buraya sığdıramadığım
- Ö11: sol **aygım** ile gelsine vurdum
 Umudun **acıklamsın yapcak** olursam
- Ö15: **başvur** yaptım
insalara ayırıyor ve **cahlık** çıkartıyor
yaşmak orda güzel

- Ö19: **bide** çok hızlı
 Ö22: *bir şey söyleyim*
 Ö29: *ateşte pişilir*
 Ö34: *devam edemiceğimizi*
başta sağlımız
yalnız tabi ki
her şeyi nerdeyse
 Ö41: *ev işleri haletiyorum*
anneme karşılayacam
yazıyorum direk
ilaki insan
süprizi yaptılar

Eksik harfle yazılan kelimelere bakıldığında “orda”, “baya”, “bi”, “bişey” ile gelecek zaman ekinin daha sık olduğu göze çarpmaktadır. Buradan hareketle konuşma dilinin, yanlış telaffuzun bir etken olduğu rahatlıkla söylenebilir. Ayrıca çabuk yazma kaygısı ve özensizlik de nedenler arasında gösterilebilir.

Harf fazlalığı

Bu kategoride kelimedede zaten bulunmayan veya bazı ses olayları sonucu çıkarılması gereken harflerin eklenerek yazıldığı ifadeler yer verilmiştir. 39 yanlıştan bazıları aşağıda sunulmuştur:

- Ö4: *başka medreseler tarihiy yerler var*
 Ö7: *her eylatteki yaşam terzi ver giyimleri de farkı olup*
Muhammad Iqbal'ın merzarı vardır.
 Ö10: *konuşmayı bilimiyordum ve yerleri bilimiyordum*
yanlış haberler yaymakk
insanlar arasında kötüü içerik yayın
yararsız şeyler yayınn
 Ö11: *Golu attıktan sonra aglamısıım*
 Ö15: *gırmeya çalışstım*
ve çok şükür koltuk boldum
 Ö20: *hayin emellerini*
 Ö21: **Resimi** dini
 Ö27: *daha iyiyidi*
Benim şehirim
 Ö29: *dini açundan*
 Ö33: *hayattı tehlikedeıdi*
 Ö40: *Türkçe bilmiyorumdum*
 Ö41: *bordan ayrırlmak*
hilaç yazdı
üniversiteimi

Fazla harf yazma durumuna bakıldığında neden olarak klavyede yan yana bulunan harflere istemeden basma, ses düşmesini göstermeme, ad tamlamasındaki “n” sesini sıfat tamlamasına genelleme ve bunların yanında yine dikkatsizlik ile özensizlik sayılabilir.

Bitişik yerine ayrı yazma

Bu kategoride kelimedede zaten bulunmayan veya bazı ses olayları sonucu çıkarılması gereken harflerin eklenerek bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı yazılan ifadelere yer verilmiştir. 30 yanlıştan bazıları şöyledir:

- Ö3: *sanki **hiç bir** şey bilmiyormuş gibi*
 Ö4: ***doğal gaz** ve petrol*
 Ö7: *İnsanlar **mesafir perverliğine** sevenlerdir*
*Normal **de** yaz çok sıcak*
 Ö8: *şekilde zaman geçirip **dinlenile bilir.***
 Ö15: *bir gün ismim **her kes***
***her hangi** bir insan*
 Ö20: ***yapa bildiğim** kadar*
***bir çok** insan*
 Ö34: ***Ülkem de** doğdum*
*yaşadığım **şehir de***
 Ö39: ***Korona virüs***
 Ö41: ***çözüm lara** başladım*
uyuya kaldım
***hasta sın** dedim*

Yanlıslara bakıldığında genellikle “hiçbir”, “birçok” vb. birleşik kelimelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunun yanında birleşik fiillerde ayrı yazma eğilimine rastlanmaktadır. Bu yanlısın temel nedeni anlam olarak kaynaşmış kelimelerin bitişik yazılması mantığının kavranamamış olmasıdır. Bundan başka bulunma ekinin ayrı yazılma eğiliminin yanı sıra ek ve bağlaç olan “de”nin karıştırılması da yanlıslar arasındadır. Bu yanlısın temel nedeni ise ayrı bir kelime olmasına rağmen bağlacın ünlü uyumunu kabul etmesinden ötürü kelimenin öğrenci tarafından ek olarak değerlendirilmesidir.

Ayrı yerine bitişik yazma

Bu kategoride anlam ve işlev bakımından ayrı yazılması gerektiği hâlde bitleştirilerek yazılan ifadeler bulunmaktadır. 71 yanlıştan örnekler aşağıda verilmiştir:

- Ö7: ***varolduğu** günden itibaren*
 Ö8: *Bunun sebebi **huzurverici** müziği*
 Ö9: *1952’de **anadili** uğruna*
 Ö10: ***sosyalmedya** sayesinde*
 Ö11: ***sınflararası** futbol turnuvası*
 Ö12: ***bide** bu insanlar **bizimi** kabul edecekler*
 Ö13: *Türkiye’de **yada** avrupa’da*

- Ö14: **biryere** eli boş gidilmesine
 Ö19: **hemde** çok
 Ö20: var **tabiki**
 biraz **abartıyormusun**
hicbirsey
suanda
 Ö22: çünkü **istesekte**
 Ö34: **yurtdışında** oldu
 Ö40: **Herşeyim**
 Ö41: **sağolasınlar**
 o kadar **zorki**
herneyse
oda ağlıyor

Bitişik yazılan kelimelere bakıldığında yoğunluğun ses uyumuna girdiği hâlde ayrı yazılan birimlerin bu sorunda etkili olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim yanlışlarda “de”, “mi”, “ki” yapılarının sayısı belirgin şekilde fazladır. Bundan başka aşırı kurallaştırmadan ötürü kelimelerin bitiştirildiği de gözlemlenmektedir.

Kesme işareti eksikliği

Bu kategori altında genel olarak özel adlara getirilmesi gereken kesme işaretinin konmaması yanlış gösterilmiştir. Belirlenen 91 yanlıştan bazıları aşağıda örnek olarak verilmiştir:

- Ö1: boluda katılıyorum
 Ö2: Türkiyeye uçakla geldim
 Ö3: okulun **3.sü** olarak mezun olmuştum
 Ö4: Türkiye **1991 de Özbekistan ın** bağımsızlığını tanıyan
 ORTA **Asyada** en güçlü ordu
 Ö7: Dünyada **6. Dir**
 Ö8: Mesela **Gubanın** elmasını, **Lenkaranın** çayın, **Göyçayın** narını, **Masalhınn** limonunu
 Ö13: **allaha** çok şükür
 Ö14: **%91 i** Azerbaycan Türkleri, **%2 i** Lezgi, Avar, **%1.3 ü** Rus, **%1.3 ü** ise Ermenilerden
 Ö21: declu ve frata **nehridir**
 Ö38: **7 de** uyanıyorum

Bu tip yazım yanlışının öğrencinin özel adları ayırt edememesinden kaynaklandığı rahatlıkla söylenebilir. Bununla birlikte öğrencilerin klavyede kesme işareti koymayı bilmediği veya buna erindiği de düşünülebilir.

Kesme işareti yanlışlığı

Bu kategoride hem gerekmediği hâlde kesme işareti konması hem de işareten önce veya sonra boşluk bırakılmasına yer verilmiştir. 17 yanlıştan bir bölümü örnek olarak verilmiştir:

- Ö4: 31 ağustos 1991'de
Özbekistan'a Aittir
- Ö6: Türk Lirasına
- Ö7: aynı zaman'da Sindh bölgesinin başkenti olarak da bilinmektedir.
Bu şehir sindh eyalinde geliyor
eserlerden bir kaç tanesi'dir.
Normalde sıcak olur ama kışta normal derecesi'ne dönüyor.
- Ö13: Tacikistan'iyim anadilim Özbekçe
- Ö14: Arapça'da herhangi bir karşılık
- Ö26: Akdeniz iklimi'dir
- Ö27: Rakay'a gittik
- Ö33: yan yana oturuyorduk sınıfta
- Ö41: Annem'e çok ihtiyacım

Bu tip yanlışlara bakıldığında işaretin kullanımına ilişkin bazı kuralların karmaşıklığı neden olarak gösterilebilir. Bununla birlikte işareti kullanmakta aşırıya gitme eğilimi veya özel-cins ad ayrımını kavrayamama da sezilmektedir.

Nokta eksikliği

Bu kategoride sonuna nokta konmamış cümle olabilecek ifadeler yer almıştır. Belirlemede öğrencinin sonraki ifadeye büyük harfle başlayıp başlamadığı dikkate alınmamıştır. Belirlenen 410 ifadeden bazıları örnek olarak aşağıda verilmiştir:

- Ö3: Umarım artık böyle olaylar yaşanmaz Çünkü
- Ö19: İyi ve kötü dahil birçok insanı tanıdım istanbulda bir sene yaşacaksın ailen kıbrısa gidecek Naruto bitecek bunu merak ediyorsun en çok biliyorum Biliyorum şimdi yalnızsın Ama bu yaşa geldiğinde birçok arkadaşın tanıcağın seveceğin kız dahil yani yalnız kalmayacaksın Halk arasında kendine bir isim yapabileceksin Saçınla ve çizimi ile çok popüler olacaksın Çizdin resimler çok gelişecek bide çok hızlı olacaksın Seçiminde hata yapacaksın hemde çok ve düzeltereksin Doktor olmak hayalini gerçekleştiremeyeceksin Fikrin değişecek
- Ö20: Annem bana orda yaşadığı günleri anlatdığıma ilk olarak havasından suyundan baslar derki havası çok temizdir icine alırsın önce bir oh be dersin şehirdeki gibi değil nefes aldığında araçlarından, fabrikalardan gelen o zehirli dumanlar olamazdı bide suları var tabiki annemlerin yaşadığı yerin yanından bir irmak akarmış orda yeri geldiğinde domateslerini sebze meyvelerini yikarlarmış anneme biraz abartıyormusun diye sordugumda hayir abartmak ne kelime hatda eksik soyluyorum der.
- Ö30: ailem ve ben oturup televizyon izliyorum Çay içeriz

Nokta konmayan cümlelere bakıldığında, sonraki ifadeye ister büyük harfle devam edilsin ister edilmesin konuşma dilinin etkisi rahatlıkla anlaşılmaktadır. Nasıl ki konuşma sırasında herhangi bir yazım ve noktalama kuralı düşünülmez, konuşur gibi yazan öğrenci de bu kuralları yazma sırasında işletmemektedir. Nokta koymadığı hâlde büyük harfle devam edenlerin cümle kavramı hakkında bilgi sahibi olduğu anlaşılıyorsa da nokta koymaması özensizliğin bir etkisi olarak düşünülebilir.

Nokta yanlışlığı

Bu kategoride cümle özelliğindeki ifadelerden sonra nokta konduğu hâlde öncesinde boşluk bırakma veya sonrasında boşluk bırakmama, iki, dört ve daha fazla nokta konması ile nokta olması gereken yere virgül konması, ayrıca sıra sayılarına gelen noktadan sonra boşluk bırakmama durumlarına yer verilmiştir. 315 adet yanlıştan seçilen bazı örnekler aşağıda gösterilmiştir:

- Ö2: çünkü başka bir seçeneğim **yoktu.**
 Ö4: bağımsızlığım **kavuşt.**
 Ö7: başlamak **zorundadır.Pakistanda**
 Ö10: onları çok **özledim.....**
 ve arkadaşlarıma **yazıyordum.**
 Ö22: ve nazik **ol “.**
 Ö27: **5.sınıf, 6.sınıf, 7.sınıf, 8.sınıf**
 Ö33: 19 **yaşındayım ,**

Yanlışlara bakıldığında klavyeyle yazarken hangi işaretten sonra hangi işaretten önce boşluk bırakılacağıyla ilgili kuralların bilinmemesi ve bu konuya dikkat edilmemesi neden olarak gösterilebilir.

Virgül eksikliği

Bu kategori altında bağlam gereği virgül konması gerektiği hâlde konmamış ifadeler yer verilmiştir. 43 yanlıştan bazı örnekler aşağıda sıralanmıştır:

- Ö1: Merhaba **benim adım**
 Ö8: **Gençe Nahçivan** bunlara örnek.
Fuzuli Nesimi Nizami gibi ölmez insanlar
 Ö13: bir ay **dinlendim çok** yerleri
 avrupa’da çalışmayı **düşünüyorum memleketimde** çalışmayı düşünmüyorum.

Yanlışlara bakıldığında sadece 1 öğrencinin 20 kadar hata yaptığı görülmektedir. Bu durumda genel olarak öğrencilerin bu konudaki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğu fakat dikkatsizlik ve hızdan ötürü kimi kez hata yaptıkları söylenebilir.

Virgül yanlışlığı

Bu kategori altında ise virgül yerine nokta konması, bağlaçlardan önce virgül konması, zarf-fillerden sonra virgül konması ile doğru yere konmuş olsa bile işaretten sonra boşluk bırakılmaması ve / veya işaretten önce boşluk bırakılması durumları incelenmiştir. 135 yanlıştan bazıları aşağıda verilmiştir:

- Ö4: ortak sınırı **bulunması, ve** bu ülkelerde
 Ö8: **Çocukluğumu,gençliğimi**
 Ö14: şekerbura,baklava,badambura,goğal,leblebi
 %1,3 ü Rus
 Ö17: uçakla **geldim ,**
 Ö34: Türkiye’ye **gelip,**

değil **de**, 10

Ö35: *bilmiyorsun*, ama

Yanlışlardan hareketle öğrencilerde virgülün işlevleri ve yazımıyla ilgili bazı bilgi eksiklikleri olduğu söylenebilir. Bunun yanında özellikle klavyede yazarken boşluk bırakma konusundaki bilgi eksikliğinin daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Düzeltilme işareti eksikliği

Bu kategoride anlam ayırıcı ve yanlış telaffuzu önleyici özelliği dolayısıyla düzeltme işaretinin konması gerektiği hâlde konmaması durumu ele alınmıştır. 43 yanlış aşağıda örnekleri verilen kelimelerde yoğunlaşmaktadır:

Ö1: *turistik me**kan**a sahip olmasıdır*

Ö3: *Bu durum **hala** beni*

Ö6: *farklı kültürler **hakimiyet** kurmuş
2020 yılı için **tahmini** güncel nüfus*

Ö9: *Hilsha **milli** balık ve Doysel, ülkemizin **milli** kuşudur*

Ö14: *tapınak **haline** getirmişler.*

Rüzgarlar nedeniyle

Ö16: **tarihi** yerler

Ö21: **Resimi** dini

Ö23: Uzun **hikaye**

Ö25: **fedakarlık**, şükran, evlilik

Ö26: **dahil** olmak üzere

Örneklerden de görüldüğü gibi yapılan yanlışlar ana dili kullanıcılarında da çoğunlukla görülenlerdendir. Türkler için de bir zorluk olarak algılanan düzeltme işareti konusunun yabancılar tarafından da ya çevrenin etkisiyle yahut da klavyede bu işareti koyma zorluğundan ötürü pek dikkate alınmadığı söylenebilir. Derslerde bu konunun üzerinde yeterince durulmaması, bir neden olarak ileri sürülebilir.

Diğer eksiklik ve yanlışlar

Yukarıdaki yanlış ve eksikliklerden başka çok az sayıdaki şu hatalar da bulunmaktadır: konmaması gereken yere düzeltme işareti koyma: Ö39: **tabii** ki; iki nokta eksikliği: Ö7: **Pakistan** **Pakistanın** tarihi çok uzun değil; iki nokta yanlışlığı: Ö11: olay **şudur** : 6; Ö20: Bu sefer **şampiyon** Avrupa takımını **ydı** – **Fransa**; Ö26: **önemlisi** : **El-Aksa**; tırnak işareti yanlışlığı: Ö7: “**karachi** **Biryani** “**dir**; Ö8: **‘dünyada** **hala** böyle vahşikleri yapan insanlar kaldı **mi?**”; eğik çizgi yanlışlığı: Ö14: Muhafız/**Koruyucu**; soru işareti eksikliği: **Nasılsm** **ismail**. Bu yanlışların nedeni olarak dikkatsizlik, özensizlik, bilgisizlik gösterilebileceği gibi bazen de aşırı kurallaştırmaya kaçıldığı da söylenebilir.

Sonuç ve tartışma

İleri Türkçe kurlarını bitirip Türkiye’de lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin yaptığı yazım yanlışlarının incelendiği bu çalışmada öğrencilerin çok çeşitli yazım ve noktalama yanlışları yaptıkları

görülmüştür. Bu yanlışların sayısı kategorilere göre şu şekildedir: cümle başında büyük harf yazılmaması: 207; cümle içinde büyük harf yazılmaması: 101; büyük harfin yanlış kullanımı: 51; kelimenin yanlış yazımı: 471; ek(ler)in yanlış yazımı: 106; harf eksikliği: 105; harf fazlalığı: 39; bitişik yerine ayrı yazma: 30; ayrı yerine bitişik yazma: 71; kesme işareti eksikliği: 91; kesme işareti yanlışlığı: 17; nokta eksikliği: 410; nokta yanlışlığı: 315; virgül eksikliği: 43; virgül yanlışlığı: 135; düzeltme işareti eksikliği: 43. Bunlardan başka çok az sayıda başka hatalar da bulunmaktadır. Bu duruma göre en çok yanlışın görüldüğü alanlar; kelimenin yanlış yazımı, nokta eksikliği, nokta yanlışlığıdır.

Bu yanlışların yapılmasında sayılabilecek birçok nedenden en önemlisinin öğrencilerin klavyede hızlı yazmaları olduğu söylenebilir. Bu da esasen konuşma hızına erişme düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla yazarken dahi acele eden öğrenci, zaman kaybedeceği düşüncesiyle yanlışını düzeltmekten kaçınıyor olmalıdır. Alanyazındaki pek çok çalışmada verilerin kalem-kâğıt kullanılarak yazılan metinlerden derlendiği düşünülürse boşluk bırakma-bırakmama gibi bazı yanlışların klavyeyle yazmaya özgü olduğu veya el yazısı metinlerinde görmezden gelinebildiği ileri sürülebilir. Bundan başka ana dili Türkçe olanların, yabancıların söylediklerini ve yazdıklarını anlarken yanlışlarını görmezden gelmesi de öğrencide “Nasıl olsa beni anlıyorlar.” düşüncesini doğurarak yanlışları düzeltme duyarlılığının önünde bir engel oluşturmaktadır.

Bazı araştırmalarda söz gelimi Arap ve İranlı öğrencilerin alfabelerindeki hareke sisteminden veya Türkçedeki ünlü çeşitliliğinin Arapçada ve Farsçada bulunmamasından ötürü (Adalar Subaşı, 2010; Boylu, 2014; Bölükbaş, 2011; İşler, 2001) sorun yaşadıkları dile getirilmişse de bu çalışmadaki yanlışların nedeni olarak aynı durumu söylemek birkaç öğrenci dışında zor görünmektedir. Nitekim Lâtin alfabesini kullanan Ruandalı öğrencilerin de özellikle ünlüleri eksiksiz ve doğru yazmada (Özkan, 2021) pek başarılı olmadıkları alanyazında görülmektedir. Keza büyük harfin doğru yazımı konusunda da bazı çalışmalarda (Adalar Subaşı, 2010) bu yanlışın nedeni olarak yine Arap alfabesinde büyük-küçük harf ayrımının olmaması gösterilmiştir. Harf eksikliği veya fazlalığı benzer şekilde alanyazındaki bazı çalışmalarda da ifade edilmiştir (Adalar Subaşı, 2010). Katılımcıların nokta koyma hatasındaki belirgin fazlalık başka çalışmalarda da ortaya konmuş ve bu yanlışta alfabe farklılığının belirleyici olmadığı dile getirilmiştir (Fidan, 2019).

Öğrencilerin yaptığı yanlışların bazılarında aşırı kurallaştırma gösterilebilir. Bu durum eklerin yazımında, eş sesli olduğu hâlde işlev ve anlam gereği bitişik veya ayrı yazılan yapılarda karmaşaya yol açmaktadır. Bazı yazım yanlışlarının, ana dili kullanıcıları tarafından da sıklıkla yapıldığı için yabancı öğrencinin zihninde bu yanlışların doğru olarak yer ettiği olasılığı da gözden uzak tutulmamalıdır. Öğretim etkinliklerinde yazım bilgisi bakımından bazı kuralların ihmal edildiği olasılığı da düşünülmelidir.

Öneriler

Çalışmanın sonuçlarından hareketle, yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde, yazım ve noktalama çalışmalarına daha fazla önem verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu bakımdan hem kılavuzdaki geleneksel kuralların hem de klavyeyle birlikte önemi artan boşluk bırakma-bırakmama ile otomatik düzeltme ve yanlışlıkla yandaki harfe basma konusunda bilgilendirme ve uyarı yapılması gerekliliği ortadadır.

Yabancı öğrencilerin yaptığı yazım ve noktalama yanlışları konusunda daha geniş ölçekli çalışmalara ihtiyaç vardır. Seçilecek çalışma grubunun milliyet veya ana dili bakımından daha homojen olması hangi

dil kullanıcılarının hangi yanlışları yaptığına ilişkin daha etraflı sonuçlara ulaştıracağı kuşkusuzdur. Bu noktada belki farklı şehirlerdeki TÖMER'lerin karşılaştırılmasına imkân sağlayacak bir örneklem tercih edilebilir. Yanlışların belirlenmesinde bir konu hakkında yazdırma yöntemi benimsenebileceği gibi özel hazırlanmış metinleri dikte ederek yazdırma yolu da tercih edilebilir. Bundan başka öğrencilerin kur düzeyleri arasındaki gelişim farkları da çalışmalarda bağımsız değişken olarak kullanılmalıdır ki böylece farklı gruplar için hazırlanacak program, kitap veya etkinliklerde doğrudan bu sorunların çözümüne yönelik düzenlemeler yapılabilir.

Kaynaklar

- Adalar Subaşı, D. (2010). Tömer'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin kompozisyonlarında hata analizi. *Dil Dergisi*, 148, 7-16.
- Bayazıt, Z. Z. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin yaptıkları sözdizimi hatalarının incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 130-140.
- Boylu, E. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 6(2), 335-349.
- Bölükbaş, F. (2011). Arap öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*. 6(3). 1357-1367.
- Büyükkiz, K.K. ve Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümleme yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 51-62.
- Cansoy, R. ve Türkoğlu, M. E. (2019). Verilerden anlam inşa etme süreci. İçinde S. Turan (Ed.), *Eğitimde Araştırma Yöntemleri* (ss. 129-160). Ankara: Nobel.
- Corder, S. P. (1967). The significance of learner's errors. *IRAL-International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 5(1-4), 161-170.
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim Araştırmaları Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. İstanbul: Edam.
- Çerçi, A., Derman, S. ve Bardakçı, M. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarına yönelik yanlış çözümleme. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(2), 695-715.
- Dede, M. (1985). Yabancı dil öğretiminde karşılaştırmalı dil bilim ve yanlış çözümlemesinin yeri. *Türk Dili Dergisi-Dil Öğretimi Özel Sayısı*, (XLVII), 379-380, 123-135
- Dizeli, M., Sonkaya, Z. Z. (2021). Birinci ve ikinci yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yaptıkları dilbilimsel hatalar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 25(1), 225-234.
- Erdoğan, V. (2005). Contribution of error analysis to foreign language teaching. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1 (2), 261-270.
- Ergenç, İ. (1983). Yabancı dil öğretimi ve olumsuz aktarım. *Türk Dili: Aylık Dil ve Yazın Dergisi-Dil Öğretimi Özel Sayısı*, (XLVII). 379-380, 195-206.
- Fidan, M. (2019). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım metinlerinin yazım ve noktalama kuralları yönünden değerlendirilmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 77, 253-266.
- Güler, E. B. ve Eyüp, B. (2016). Hâl eklerinin ikinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler tarafından kullanılması. *Turkish Studies*, 11(14), 295-312.
- İnan, K. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen İranlıların yazılı anlatımlarının hata analizi bağlamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies*. 9(9), 619-649.
- İşler, Emrullah (2001). *Türklerin Arapçanın ünlülerinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri*, EKEV Akademi Dergisi, 3(1), 243-254.

- Kaleli Yılmaz, G. (2014). Durum Çalışması. İçinde M. Metin (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (ss. 261–285). Ankara: Pegem Akademi.
- Kartalhođlu, N. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Bosna-Hersek Tuzla Üniversitesindeki öğrencilerin yazılı anlatımlarının değerlendirilmesi. *X. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı*. Bosna-Hersek, 28 Eylül-1 Ekim, 797-801.
- Kırbaş, G. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Ürdünlülerin yazılı anlatımlarının ses bilgisi bakımından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (5), 29-48.
- Özkan, M. (2019). Eğitim araştırmalarında problemin çözümü için kimlere/neye gideceğim? İçinde S. Turan (Ed.), *Eğitimde Araştırma Yöntemleri* (ss. 79–96). Ankara: Nobel.
- Özkan, H. İ. (2021). Ruandalı öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış, çözümlemesi yöntemine göre incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 201-211.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Deđerlendirme Yöntemleri*. (M. Bütün ve S. B. Demir, Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Uzdu Yıldız, F., & Çetin, B. (2020). Errors in written expressions of learners of Turkish as a foreign language: A systematic review. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 16(2), 612-625.
- Yağmur şahin, E. (2013). Yabancı dil olarak türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki ek yanlışları. *Tarih Okulu Dergisi*, 6 (XV), 433-449.
- Yılmaz, F. ve Bircan, D. (2015). Türkçe Öğretim Merkezi'nde okuyan yabancı öğrencilerin yazılı kompozisyonlarının yanlış çözümleme yöntemine göre değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*. 3(1), 113-126.